

ZO ZRÚCANINY UMELECKÉ DIELO

ČÚNOV
ANDRÉJ SÁRKÓZI,
FOTO: MIRO
POCHYBA, BSK

VAN JARINA Skrytý klenot na
okraji Bratislavky. Kaštieľ v Čunove
sa stal z ruiny absolútnej pýchou
obce a dnes plní úlohu moderného
ekocentra. Z budovy, ktorú kedysi
ludia obchádzali, sa tak stalo miesto,
ktoré vyhľadávajú.

ARCHITEKTONICKÁ PERLA

18. STOROČIA

Sprája sa s rodom Szapáryovcov a jeho história siaha až do 18. storočia. Kaštieľ v Čunove, známky ako Szapáryho kaštieľ, predstavuje barokovo-klasicistický objekt a vybudovaný bol v druhej polovici 18. storočia. Ako uvádzá Bratislavský samosprávny kraj, nahril ho až meno viaceročne sídlo a nikdy nesídlil ako hlavné bydlište svojich majiteľov.

Budova má obdĺžnikový tvar, je čiastočne podpísaná a pozostáva z troch traktov s jednoduchým usporiadanim. Kaštieľ má aj podkrovie, pričom významný a umením obohatený architektonický prvkom je portikus, ktorý slúži ako hlavný vstup a je umiestnený na severozápadnej fasáde. V juhovzápadnej časti je druhý vchod, vedúci do parku.

V interéri sa nachádzajú miestnosti s valenými klenbami, ktoré slúžili ako zázemie. Stredná chodba je zas preklenutá pruskými klenbami a v juhovzápadnom trakte sa nachádza reprezentačná sála. Okolo nej sú plochostropé miestnosti prepojené enfiládami. V komunikačnej chodbe sú ešte viditeľné obrasy niekdajších kúreník, krbov a kachli.

CHÁTRANIE A NEDOKONČENÁ OBNOVA

Kaštieľ prestaval ešte v roku 1807, jeho posledná obnova sa vyskávala k 70. rokom 20. storočia. V tomto obdobi sa uskutočnila čiastočná rekonštrukcia. Osadili nový krov, okrem sambrány nové stropy v juhovzápadnej časti. Premena budovy sa však nedokončila.

„Kaštieľ bol dlhé roky nevyužívaný a chátral, a to po stavebnej aj technickej stránke. Mal poškodenú statiku pivnice, zrútené schodisko a klenbu nad vchodom do pivnice,“ informuje o ďalšom osude národnnej kultúrnej pamiatky Bratislavský samosprávny kraj (BSK). Ak si ľovek pozrie stav kaštiefu na fotografiách, v podstate išlo o zrúcaninu, ktorá v žiadnom prípade nepripomínała chránenú stavbu.

Z RUYN KLENOT BRATISLAVY

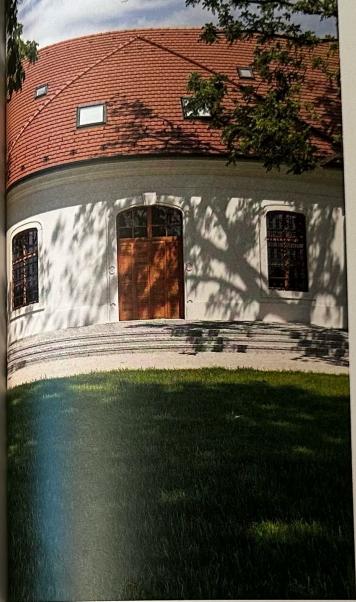
V roku 2021 nastal zlom a Bratislavská župa spustila komplexnú rekonštrukciu, ktorá pozostávala z troch častí – obnovy kaštiefu, obnovy sýpky a revitalizácie príľahej záhrady. „Na budove kaštiefu sa realizovala kompletná výmena pôvodného krovu a strešnej krytiny vrátane opravy podstrešnej rímsy.

1 Schátrany kaštieľ v Čunove premenil Bratislavský samosprávny kraj na kaštieľ.

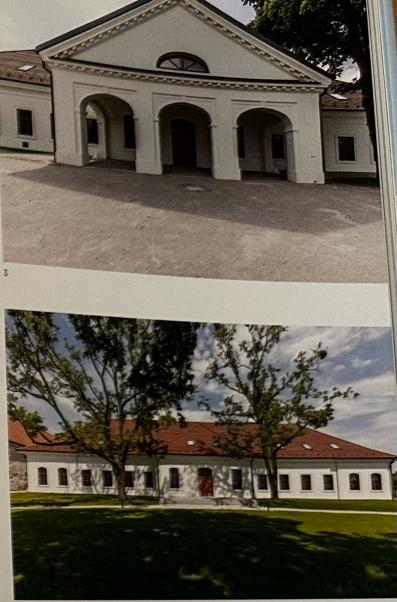
2 Na budovu kaštiefu sa zrealizovala kompletná výmena pôvodného krovu a strešnej krytiny vrátane opravy podstrešnej rímsy.

3 Uskutočnili sa tiež reštauračné práce, renovovali fasády, a omietky, ktoré primávajú pamiatke stratenej časti.

60

2

4

4

Strecha bola tepelne zaizolovaná a osadili sa do nej nové okná. Pôvodné komíny sa zrekonštruovali, rovnako aj podkrovie, kde sa namontovali nové priečinky, podlahy, rozvodovky elektroinštalácie, vody a kúrenia,“ informuje Bratislavský samosprávny kraj.

Pivničné priestory po novom slúžia ako tvorivé dielne a osadené boli aj nové okná na priestraji a v pivnici. Zrealizovali sa tiež reštauračné práce, fasády a omietky. „Súčasťou projektu je aj výsadbá zelené, krovín a stromov, vybudovanie jazierka či drobnej architektúry ako altánok či informačné panely,“ tvrdí BSK.

UMELECKÉ DIELO POD VRSTVAMI OMIEKTY
Rekonštrukciu dodávajú výnimočnosť ručne maľované nástenné

fresky, ktoré boli odkryté počas obnovy. Nachádzajú sa v troch východných miestnostiach juhozápadného traktu kaštiefu, pričom ich datovanie siaha do 19. storočia. Župa ich priviedla späť k životu, zrekonštruovala.

Malby boli výrazne poškodené neskôršimi zásahmi, keďže boli v priebehu 20. storočia prekrýti dalošou vrstvou omietky s náterovými vrstvami. Zobrazenia tu sú krajinky, obilie, lučne a polné kvety, ovocné stromy i zvierata.

Dnes je zo schátraneho kaštiefu ekocentrum. Slúži na environmentálne vzdelávanie, výchovu a osvetu detí, mládeže i širokej verejnosti spolu so zájemcami pre organizácie ochrany prírody, cestovného ruchu a ekoturizmu. V Bratislavskom kraji existuje niekoľko menších en-

vironmentálnych centier, ale jedno ucelené s nadnárodnou úrovňou tu absentovalo. Ekocentrum tak bude unikátnym pilotným projektom v regióne,“ povedal predseda Bratislavského samosprávneho kraja Juraj Droba. ■

REKONŠTRUKCIA KAŠTIEĽA, BRATISLAVA-ČUNODO

INVESTOR	Bratislavský samosprávny kraj
SPOLUPRINAN-	Európsky fond regionálneho rozvoja, statný rozpočet
COVANIE	
ARCHITEKT	Ateliér Van jarina
ZHOTOVITEĽ	MBM-GROUP
NÁKLADY	3,67 mil. € (kaštiel): 3 083 300 €, záhrada: 588 000 €)
REALIZÁCIA	6/2021 - 9/2023

ASB#247

ZRÚCANINY UMELECKÉ DIELO